

lepo, toliko o tatvini iz svojega kraja pisati. Da res je! Tudi pri nas svoje dni ni bilo, ali zdaj je vedno huje, ker se hudodelnikom v ječah preveč dobro godi, dostikrat boljše kakor doma pri teškem delu. Zato bi naj pa tudi naši poslanci svoj glas povzdignoli, da bi se bolj ostro proti hudodelnikom postopalo, če bo pa tako šlo naprej, ne bo skorej več varno nobeno človeško življenje in premoženje, tako dalje je že prišlo, da marsikteri vé za tata, pa ga vendar gosposki ne ovadi, misleč, saj nimam drugega kot sitnost in pota, ali pa zato ne, da mu tat, ko enkrat iz ječe pride, še kaj hujšega ne stori, ker nobenega ječa ne poboljša, temoč vsak še večji hudobnež iz nje pride, kar nas vsakdanja skušnja uči. To nam je prinesla nova doba. F. P.—n.

Od sv. Eme. (Toča in povodenj.) Na Velike Gospojnice dan je pri nas v pol uri opravila huda toča letošnjo trgatvo in malo žetev. Malo nam je pustila. Na isti dan bila je vsled vibarnih blišče v velika povodenj, ki je skoro vse travnike popalila, ter otavo vničila. Ednaka nezgoda nam je tudi več pol sena bila odvzela. Voda pa ni samo na travnikih kvara delala, temuč tudi na veliko njivah in goricah. Kar je njiv v dolu, so vpaljene s travniki vred, gorice pa in tiste njive, ki ležejo navbreg, je hudourni element razdril, zemljo s pridelki vred odnesel in tako pokvaril, da bodo ljudje s živino vred stradali.

Politični ogled.

Deželni zbori. V 4. seji štajarskega deželnega zbora se je najprej naznanilo mnogo raznih prošelj, ktere so se vse izročile raznim odsekom. K. Seidel je naznanil interpelacijo do vlade zastran grof Brandis-ovega pokopališča v farni slovenski cerkvi v graškem predmestju v Mariboru. Deželni poglavar odgovori na interpelacijo prof. Maassen-a do tega, da je že nekaj storil proti imenovanemu komisarju. Herman je utrdil svoj predlog zastran adrese do cesarja s tim, da je dokazal, kako sila je potrebno, da se naj v tej adresi do cesarja povejo vse želje ljudstva. Tudi nasprotniki se naj poslušajo. Predlog je pal. Profesor Maassen je še hotel govoriti, predsednik vendar tega ni dopustil, kar je njegovo stranko (Maassenovo) zlo razžalilo. Po tem je bila volitev v srenjski odsek, v kterega je tudi voljen Herman. Deželnega zbora časnik se ne bode izdaval. Na zavodu glubomutastih se dovoli stolica asistenta z letno plačo od 500 gold. Odobri se mestjanska šola v Gradcu na deželne stroške. Konservativni in narodni niso glasovali. Asistent za teoretične predmete na višji tehniki z letno plačo od 600 gl. se odobri. Potem je bila še skrivna seja.

V 5. seji 27. avgusta je najprej dr. Vošnjak s tovarši oglašil interpelacijo do vlade zastran praktičnega vpepljanja narodne ravnopravnosti v šole in urade, posebno v one srednje šole, v Mariboru, Celju in Ptuj, ktere se podpirajo z državne kase, in da se naj napravi akademija pravoznanstva v Ljubljani, v kateri bi se naj učilo v slovenskem jeziku. G. Bärnfeind je oglašil interpelacijo zastran tega, da bi se naj enkrat že končala dela gruntnih rešitev. Dalje je oglašil interpelacijo do deželnega odbora zastran delanja ceste od št. Lorenca pri Knitelfeldu do južne železnice. Reuter je interpelacijo oglašil zastran vinorejske šole v Mariboru in odloženja deželnega zbora. Interpelacije se bodo odgovorile pri prihodnji seji. K. Seidel interpelira vlado zastran postaje na koroškem kolodvoru v Mariboru. Cesarski komisar bode odgovoril prihodnjič. Peticije so se izročile dotičnim odsekom. K slednjemu je bila volitev deželnih odbornikov, in voljeni so bili: Kottulinski, Plankensteiner, Herman, Paierhuber, dr. Flek in dr. Schloffer; za njih namestnike R. Conrad, Portugal, Karlon, Tomšič, Heilsberger in dr. Mihil. Vsi so volitev sprejeli in g. Herman se je zahvalil blizo tako-le: Če ravno nerad izstopim iz mojega dozdajnega stališča, sprejem vendar volitev, da bom tako lože delal za korist moje stranke in za idejo pravice in spodobnosti (pravo!). Tedaj smo vendar enkrat po mnogih neizmernih trudih prišli do tega, da imamo tudi mi Slovenci enega zastopnika v deželnem odboru. Po pravici nam gresta najmanj dva, tolaži nas vendar to, da g. Herman velja za deset! Živel!!

V šesti seji 29. avgusta. K. Seidel je oglašil interpelacijo do vlade, ali ji je znano poškodovanje, ktero storijo vojaki po vajah na polju in senokošah. Reuter interpelira vlado, ali nebi hotela deželne zборе samo za čas odložiti in še letos enkrat sklicati zaradi mnogih važnih stvari.

Cesarski namestnik odgovori na to interpelacijo, da je dobil glas iz Dunaja, da se deželni zbor mora 3. septembra sklenoti. Dalje, da deželna vlada ne sme zaželen predlog vladi poslati. Dalje odgovori tudi na interpelacijo g. Seidelnazastran postaje na koroškem kolodvoru v Mariboru do tega, da bode za to delal pri ministru, da se napravi, če je res potreba. Reuter interpelira deželni odbor zastran vinorejske šole v Mariboru. Se bo prihodnjič odgovorilo, ravno tako dtui na Bärnfeindovo interpelacijo zastran neke ceste. Dr. Vošnjak interpelira vlado zastran vpeljave slovenskega jezika v srednjih šolah in uradih. — Interpelacija je prav izvrstna, ker je vendar precej dolga, jo prinesemo celo še le prihodnjič. — Namestnik bo odgovoril prihodnjič. Po tem so se rešile neke manj važne prošnje in postave za neka posamezna mesta in trge; tudi srenjski red za mesto Maribor. Dr. Wanisch poroča v imenu finančnega odseka zastran enakega stališča učiteljev in profesorjev na stanovskih (land-schaftlicher) srednjih šolah, z onimi na srednjih šolah deželnih ali državnih. Sporočevalec je posebno dokazal, da se mora plača profesorjev na stanovski viši realki v Gradcu in onim na realni gimnaziji v Ljubnu in Ptuj, kakor tudi ravnateljem imenovanih šol zboljšati. Učitelji in profesorji bi naj dobili letne plače 800 gl. in vsakih pet let 200 gl. več, ravnatelji pa bi naj dobivali priklado za poslovanje 300 in 200 gl. Suplenti, ki so že skušnje napravili, bi naj imeli 600 gl. oni, ki še nimajo skušenj 504 gl. letne plače. Šolnine v viši realki se naj plača 20 gl. Vse točke se sprejmejo, samo pri jedni točki je postala debata, namreč, da ni izrečeno, da bi se tudi učiteljem verozakona po petih letih zboljšala plača in Karlon boče, da bi se to tedaj samo ne storilo, če bi učitelj verozakona nebi zadostoval temu, kar se od njega tirja. Predlog pade. Deželni glavar še oznanja, da bodo volitve v državni zbor prej ko ne v sredo.

Deželni zbor Kranjski. V tretji seji je stavil dr. Zarnik nujni predlog, da se naj pošlje peticija do presv. cesarja, da se pomilostijo vsi v Janške in Velške dogodbe zapleteni. Zbornica je nujnost spoznala in g. Zarnik predlog taki vtudi z izvrstnim in večkrat humorističnim govorom. Pravi, da je bil po vseh slovenskih krajih samo glas nevolje, ko se je izvedela razsodba o Janško-Velških dogodbah, ker tukaj so obsojeni na 2—3 leta, ko so vendar pri celo enakih dogodbah, kakor n. pr. v Českem v Horovici, kjer so Nemci napadli Sokole, in v Bistrici pri Brnu, kder so tudi nemški sodci sodili Čebe, so jih vendar samo obsodili na 2—14 dni. V drugih deželah se tako razhajanje sodi samo na 8—12 ur v zapor itd. Pravi dalje, kako so se napadi na Slovence v Hočah, pri Črni Gori, Novi Vasi in na Bratkoviča v Celju celo ne kaznovali, in morebiti samo zato, ker so bili napadeni Slovenci. Wurzbach misli, da deželnemu odboru ne gre pravica, staviti take prošnje do cesarja, Svetec pa dokaže, da mu gre. Zarnikov predlog se potrdi. Podigne se potem prav živahna debata zastran oskrbnika za deželno posojilnico in odobri se predlog, naj si vlada sama enega izvoli iz treh predloženih. V deželni odbor so izvoljeni bili: Dežman, Svetec, Bleiweis in dr. Kosta; za namestnike: Rudeš, dr. Razlag, Murnik in Poklukar. V tretji seji se odobri volitev Konrada, 7 poslancev je pri glasovanju odšlo iz zbornice. Po hudi debati zastran podpore za gledišče, se k slednjemu odobri, da se bode davala podpora za slovensko gledišče 1600 gl., za nemško pa 600 gl. — V 5. seji se odobri predlog deželnega odbora zastran rabe slov. jezika v vseh c. k. uradnih na Kranjskem; predlog zastran učnega jezika in pravoznanstvene akademije in predlog zastran premembe volilnega reda.

Deželni zbor Goriški. Černe je priporočal odsek 7 udov, ki bi naj sestavili adresu do cesarja. Dottori je soper temu nasvetu, in ker je pri glasovanju na vsaki strani enako glasov, odloči deželni glavar s svojim glasom za Dottorja. Za konečno uredbo deželne kmetijske šole v Gorici se voli odsek 7 udov. V deželno komisijo za uravnavo zemljiščenega davka sta se volila grof Coronini in Pace, in za namestnika Candalini Ivan. Voli se tudi odsek, ki naj odloči ali bi se naj poslal eden ali dva zdravnik v deželno zdravstveno komisijo v Trst. V državni zbor sta izvoljena Anton Črne od slovenske in L. Strassoldo od italijanske strani.

V Tirolskem deželnem zboru večina 29 poslancev ni hotela storiti predpisane obljube, in je hotela obljubiti le samo toliko zvestobe ustavi, kolikor jim pripušča vest in tirolske zagotovljene pravice. Deželni glavar te obljube ni sprejel in poslanci so odšli domu.

V zgornjo-Avstrijskem deželnem zboru so vrgli liberalci 5 klerikalnih poslancev pri verifikaciji volitev, zato so vsi konservativni poslanci zapustili zbor, ali za zmerom, se ne vé. —

V poljskem deželnem zboru je Smolka predložil resolucijo, v kateri je izrečeno, da, če ravno se deželni zbor ne zлага z vezdajno državno organizacijo v Avstriji, bode vendar volil v državni zbor, ktera je v pogibolji zastran zunajnih dogodkov in ker je potreba da se volijo delegacije, ktere naj dovolijo sredstva, po katerih se država naj močna ohrani. —

Česki deželni zbor, v katerem ima zdaj večino narodna stranka, se je slovesno odprl 30. avgusta. V cesarskem pismu se nahaja to-le najvažnejše: Ker vekša stranka Čehov želi, da bi se revidirale njih razmere proti skupni državi, se morajo te želje natanko prevdariti. Vlada bode skrbela, da se spolnijo zložno s potrebami monarhije in na glavni podlagi ustavne skupne prave in z jednako pravičnostjo za vse stranke. V vezdajnih zlo zmotenih časih pričakujemo vendar od domoljubnega čuta vseh, da se ne bode oziralo god na notrajna vprašanja, temuč na splošne naloge domoljubja in na više cile skupnega prizadevanja. Cesarsko pismo tedaj celo jasno zahteva, da Čehi nemudoma naj pridejo v državni zbor. V dež. zbor so skorej vsi poslanci prišli in volitve so vse odobreane.

V Česki so se poprek zadnje dni vršile prav važne stvari in najvažnejši korak je storila česka narodna stranka, ponudila je namreč českim Nemcem prijateljsko spravo in mir. Nemci so to ponudbo sprejeli in izrekli, da hočejo voliti 5 poslancev izmed sebe, ki bodo s 5. českimi se posvetovali in sestavili pogodbo. Čehi so izvolili v ta odsek Rieger-ja, Bieljskega, Klavdija, Sladkovskega in Grünwalda, in so zahtevali, da Nemci med svoje naj ne volijo Herbst. Čehi so Nemcem pripravljeno dati vse, kar oni tirjajo za obrambo in ravnopravnost svoje narodnosti, in zahtevajo samo, da priznajo česko državno pravo.

V Parizu se še zmirom delajo strašne priprave za brambo; celo mesto je z nova vtrdjeno in z vsem potrebnim oskrbljeno, kdor se ne more z vsem potrebnim za dalj časa oskrbeti je moral mesto zapustiti. Narodne straže organizira general Trochu in jo bo tudi vodil. 28. avg. je pregledaval 18 bataljonov strelcev, in je bil zlo navdušeno sprejet.

V Pruski se je velika navdušenost za vojsko že spremenila v nevoljnost, ker v celi Pruski skorej ni več nobene rodovine, ktera že nebi zgubila kakega ljubljenege uda, največ jih je zgubilo očete.

Italijansko ministerstvo je sklenolo Rim vzeti in pravi se, da so to druge vlade dovolile.

Ruska, Angleška in Avstrijska se še zmirom trudijo napraviti mir med Francozom in Prusom. Prusi vendar hočejo po sili v Parizu mir delati!?

V Rumuniji je spet vse v redu.

Novičar.

(Naznanilo onim, ki želijo službe pri telegrafu.) Ker se slovenski dijaki pogosto oglašajo, da bi radi službo pri telegrafu dobili, in ker res uradnikov zelo pomanjkuje, dobili bi izvrstniši tudi kmalo službo, zato mislimo, da ni napak, ako naznanimo sledeče: 1. septembra se prične v Trstu, na Dunaju, v Pragi in Levovu poduk v telegrafstvu, ki bo trajal tri mesece. Kdor se hoče vdeležiti tega poduka, ima prošnjo vložiti pri katerem telegrafskem nadzorstvu (Telegraf-Inspektorat) v omenjenih krajih. On mora imeti najmanj 18 in ne nad 30 let starosti; dokazati mora, da je uspešno dovršil vsaj 6 latinskih šol ali višo realko. Kdor se sprejme, ima vložiti 8 gold. za učne knjige in pomočke. Po dovršenem poduku ima napraviti preskušnjo iz telegrafstva in znati francoski jezik vsaj toliko, da ga umeje če bere; drugih deželnih in zunajnih jezikov znanost mu daje predstvo. Opomniti je še, da ni svetovati mladenčem, ki nimajo trdnega zdravja, posebno tistim ne, ki so na prsih bolni, vdeležiti se poduka, ker telegrafska služba je večidel težka in pogubna tistemu, ki nima dobrega zdravja. Ker telegrafskih uradnikov zelo pomanjkuje, dobé tisti, ki preskušnjo izvrstno opravijo, gotovo kmalu službo. — Temu naznanilu dostavljamo še to, da naš gosp. Franc Cegnar, c. k. viši telegrafist v Trstu, ako menda zopet letos učitelj, kakor je bil doslej vselej.

(Ptujška čitalnica) napravi v nedeljo 11. septembra t. l. veselico z glediščno igro „Tat v mlinu, ali Slovenec in Nemeč“, v treh djanjih s petjem. Po igri ples. K tej veselici uljudno vabi vse ude, dijake in druge rodoljube,

o d b o r.

(Čitalnica v Boljuncu) vabi vse svoje ude na 8. dan t. m. ob 5. uri popoldne se vdeležiti volitve novega odbora, ker dosedajni je bil le začasen.

(Slovenske srednje in više šole) so mogoče, ker imamo, kakor so „Novice“ prinesle izkaz, 128 slovenskih učiteljev in 10 kandidatov, mnogo jih med rečenimi še ni imenovanih, mnogo pa se jih še pripravlja. Zdaj pa naj narodni nasprotniki spet rečejo, da nimamo svojih učiteljev.

(Sejmi za lepe biki in krave za pleme.) Ker kmetski čedalje bolj čutijo, da se dobro pleme ne dá doseči drugače, kakor da se izberejo dobri biki čiste krvi, in ker na Koroškem imajo tako blago čiste kervi, zato so ondi ustanovili živinske sejme, kjer bodo vsako leto na prodajo biki in krave za pleme, in sicer: za rudečo živino, t. j. za pingavsko belansko bode semenj v Špitalu na gornjem Koroškem 28. dan septembra, za belo-lavantinskega plemena v Vošpergu (Wolfsberg) v lavantinski dolini, 17. oktobra; za belo, t. j. Marijahoferskega plemena v Kapli (Kappel im Krapfelde) 19. dan oktobra.

(Dr. Dominkuš in dr. Vošnjak) sta se predstavila v Gradcu ministru Stremayerju, in sta se v prvo zahvalila za ustanovljenje treh juridičnih stolic na graškem vseučilišču, in dalje sta razložila želje Slovencev, da se naj napravijo srednje slovenske šole. Minister je rekel, da ima vlada resno voljo, da se tudi v istini izvršujejo vse postavne določbe, ki govorijo o narodni ravnopravnosti. Kedaj se bode vendar ta resna volja djansko pokazala?

(Za viša deželna maršala v Česki) je Njih Veličanstvo cesar imenoval grofa Alberta Nostica in dr. Bielsky-ja za njegovega namestnika.

(Kmetijske razstave v Trstu) letos ne bode, pravijo da zavoljo važnih vzrokov.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	dinu							
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	90	5	10	5	70	4	30
Rži	3	30	3	60	3	80	3	70
Ječmena	3	—	3	20	3	70	2	60
Ovsa	3	—	2	50	2	20	2	20
Turšice (koruze) vagan	3	80	4	—	3	40	3	80
Ajde	3	20	3	30	3	60	2	55
Prosa	3	—	2	40	3	50	2	50
Krompirja	1	30	1	20	1	40	1	20
Govedine funt	—	20	—	27	—	26	—	26
Teletnine	—	22	—	28	—	26	—	24
Svinjetine črsteve funt	—	28	—	27	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	10	50	8	50	11	—
" 18"	—	—	6	30	6	20	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	8	—
" 18"	—	—	4	50	—	—	—	—
Ogljenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	90
" mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	80
Sena cent	1	80	1	60	1	70	2	20
Slame cent v šopah	1	40	1	20	1	10	1	80
" za stoljo	1	10	0	90	0	90	1	—
Slanine (špeha) cent	40	—	42	—	40	—	38	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Napoleonor velja 10 fl. 2 kr. a. v.

Ažijo srebra 124.—.

Narodno drž. posojilo 65.10.

Loterijske srečke.

V Gradcu 27. avgusta 1870: **41 45 72 77 37**

Prihodno srečkanje je 10. septembra 1870.

Prepečenec (Zwieback) za otroke,

prav izvrsten in zmirom črsteve, se dobiva pri podpisnem in sicer funt necukrenega za 40 kr., funt na vseh straneh dobro cukrenega pa za 48 kr.

H. Kurnig,

pekar na grajskem trgu v Mariboru.